

SSK'NIN ÖZNEL YAPISI

SSK'daki Mevcut Durum

Genel olarak ülkemizde yaşanan sağlık sorunlarına paralel olarak SSK'da da benzer hatta daha derin sorunlar yaşanmaktadır.

⇒ Nüfusun yarısından fazlasına sağlık hizmeti sunmasına rağmen bu nüfusa uygun sağlık insan gücü istihdam edilememektedir.

⇒ Hizmeti basamaklı sisteme uygun yapılandırılmış değildir, dolayısıyla çoğu zaman hastaneler birinci basamak işlevi görmektedir.

Bu ve benzeri nedenlerle;

⇒ Her türlü hizmeti alabilmek için SSK'lılar uzun kuyruklar oluşturmakta, kişiye aylar sonraya randevu verilmektedir.

⇒ Yeterli sağlık insan gücü istihdam edilmediği için, hastanın yüzünü bile görmeden yapılan muayeneler, verilen reçeteler sağlık hizmetinin kalitesini düşürmektedir.

⇒ SSK'ya çok az kaynağın aktarılması sonucunda gerçekleştirilemeyen ameliyatlara, temin edilemeyen ilaçlar söz konusu olabilmektedir.

SSK'nın bünyesinde toplam 573 Sağlık Tesisi bulunmaktadır. (Bakınız Tablo-1)

Tablo-1 (30.12.2004)

Sağlık Teşkilatı

Yataklı Sağlık Tesisi	148
Yatak sayısı	34.201
Dispanser	213
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	3
Dispanser- Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	6
Dispanser ve Hemodiyaliz Merkezi	2
KBB ve Çene Cerrahi Merkezi	1
Sağlık İstasyonu	178
Diğer Üniteler	
Sağlık İşleri Müdürlüğü*	3
İlaç ve Tıbbi Malzeme Sanayi Müessesesi	1
Huzurevi Müdürlüğü (47 yataklı)	1

* Ankara, İstanbul ve İzmir'de olmak üzere

Tablo-2

Sağlık Personeli	Kadro Adedi	Çalışan
Uzman Tabip	8484	7101
Asistan	1807	1735
Pratisyen Tabip	3302	2480
Uzman (T.U.T.G)	80	50
Diş Tabibi	787	687
Eczacı	2360	1463
Hemşire- Ebe	16830	15496
Diğer Personel	32226	24993
İşçi Personel	3115	2018
Sözleşmeli	260	5
TOPLAM	69251	56028

Tablo-3

SSK	2004
Sigortalı	7.041.252
Zorunlu Sigortalı	6.245.582
Çıraklar	249.168
İsteğe Bağlı	323.290
Topluluk	48.212
Tarım	175.000
Emekli Sayısı	4.086.128
Aile Bireyleri	26.911.814
Toplam Nüfus	38.039.194
Bağ-Kur*	16.233.984
Emekli Sandığı	10.656.669
*2003 verileri	

SSK ilaç ve eczacılık hizmetini, 1463 eczacı ile vermeye çalışmaktadır. SSK 2004 yılı için 2360 eczacı kadrosu olmasına karşın, bu kadronun ancak yarısını doldurabilmiştir. SSK'da çalışan her eczacı, SSK kapsamındaki 26.000 nüfusa hizmet etmektedir. Buna karşılık 22 bin serbest eczacı nüfusun geri kalan yarısının hizmetini yürütmektedir. Bakınız Tablo-2

Ülkemizde İllerin Nüfusa Göre En Fazla Sigortalı Oranı

Zonguldak	%99,7
Tekirdağ	%92,3
İstanbul	%90,9
Bursa	%81,2
Kocaeli	%80,7
İzmir	%78,7
Bilecik	%78,2
Karabük	%76,4
Bartın	%74,3
Eskişehir	%71,4
Muğla	%66,5

Nüfusun yaklaşık %53'üne hizmet sunan SSK'da eczacıların ancak %6,5'i hizmet vermektedir. Ülke genelinde bir eczacıya 3191 kişi, 26000 SSK'luya da bir eczacı düşmektedir. SSK içinde diş hekimi ve eczacı başına düşen hasta sayısı diğer çalışanlara göre en fazladır.

Ayaktan tedavide kurum sağlık tesisleri eczanelerinden karşılanan reçete sayısı 47.258.455'dir.

Yatakta tedavi tabela sayısı ise 6.200.403'dür.

Tablo-4

Sayı	2003	2004 (10 Aylık)
Poliklinik	68.493.705	43.002.258
Yatan Hasta	1.499.940	1.029.597
Yatak- Gün	8.133.344	5.853.187
Ameliyat	599.036	382.789
Doğum	211.813	127.439
Reçete	47.258.455	37.450.812
İlaç*	189.403.285	146.449.908
Tabela	6.200.403	4.395.307
İlaç Çeşidi**	48.650.310	36.047.941

* Ayakta tedavi edilen hastalara verilen ilaç kutu sayısını göstermektedir.

** Yatarak tedavi edilen hastalara verilen ilaç sayısını göstermektedir.

Yıllık çalışma günlerini yaklaşık 220 olarak hesaplırsak, SSK'da çalışan bir eczacı başına günlük düşen reçete sayısı sadece ayaktan tedavide 146,8'dir. Ayaktan tedavi hizmetleri serbest eczanelerden verilmeye başladığında ise, SSK'luların yaklaşık 22.500 serbest eczacı için günlük ortalama 9,5 reçete girişi olacaktır. (Bakınız Tablo-4)

Eczacılık hizmetleri sadece ilaç satmayı değil, ilaçla ilgili danışmanlık hizmeti de vermeyi kapsamaktadır. Bu bakımdan, SSK'da eczacılık hizmetinin verilmekte olduğu söylenemez.

Tablo-5 Kurumun Sağlık Giderleri (Milyar TL)

Yıllar	Kurumun Sağlık Tesisleri Giderleri	Kurum Sağlık Tesisleri Giderlerinin Toplam İçindeki Oranı (%)	Dışarıdan Satın Alınan Hizmet	Dışarıdan Satın Alınan Hizmetin Toplam İçindeki Oranı (%)	Toplam	Artış Oranı %
2003	3.485.630,5	70,0	1.495.563,2	30,0	4.981.193,7	38,6
2004	3.828.528,0	59,8	2.577.000,0	40,2	6.405.528,0	28,6

Tablo-7 Kurum Sağlık Harcamaları
(Milyar TL)

Yıllar	Toplam Sağlık Harcamaları	İlaç Harcaması	İlaç Harcaması Artış Oranı %	Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı (%)	Kurum Eczaneleri	Anlaşılabilir Eczaneler
2002	3.594.350,1	1.878.558,2	89,3	52,3	1.553.767,4	324.790,8
2003	4.981.193,7	2.101.495,7	11,9	42,2	1.662.127,6	439.368,1
2004	6.405.528,0	2.471.528,0	17,6	38,6	1.921.528,0	550.000,0

SSK'nın 2005 yılı için 2,5 Katrilyon civarında olacağı tahmin edilen ilaç harcamalarının ayaktan tedavideki ilaç kalemi oranı olan %77'si serbest eczanelerden karşılanacaktır. Bu rakamın %22,2'sinin halen serbest eczanelerden karşılanmakta olduğunu düşünürsek, 1,2 katrilyon civarında, daha önce depolar ve eczaneler aracılığıyla dolaşmayan bir para dolaşımına dahil olacaktır. (2004 verileri için bakınız Tablo-6)

Türkiye'nin 2004 yılı sonu tahmini nüfusunun 71.800.000 olduğu varsayılırsa, ülke nüfusunun yaklaşık %52,98'ini oluşturan SSK'ya yapılan bütçe transferi 5,842 katrilyondur. Bu da sosyal güvenlik kurum-

larına yapılan toplam bütçe transferinin %30,78'ini oluşturmaktadır. (Bakınız Tablo-7)

SSK ile yapılan Protokol, insan sağlığı ve eczane ekonomisi bakımından önemli bir fırsat olarak görülmektedir.

2005 yılında Sosyal Güvenlik Kurumlarına 21,5 katrilyon liralık bütçe transferi öngörüldükten sonra 6,6 katrilyonu SSK'ya aktarılacaktır. Aktarılan bu para 2005 ve öncesi bütçe açığını kapatacak gibi görünmektedir. (2004 verileri için bakınız Tablo-7)

Tablo-7
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Yapılan Bütçe Transferleri
(Milyar TL)

Yıllar	SSK	BAĞ-KUR	EMEKLİ SANDIĞI	Toplam	Bütçe Harcamaları İçindeki Oranı (%)	GSMH İçindeki Oranı (%)
2003	4.808.617	4.930.000	6.145.000	15.883.617	11,3	4,5
2004	5.842.000	5.336.000	7.800.000	18.978.000	12,6	4,5

Kaynaklar:

- 1- 2003 Yılı SSK İstatistikleri Yıllığı
- 2- SSK Aylık İstatistikler Bülteni Aralık 2004

